GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 5.

W NIEDZIELIĘ DNIA 15. STYCZNIA 1797.

PATENT.

MY FRANCISZEK Wtóry, z Bożey Łaski obrany Cesarz Rzymski, po wszystkie czasy Pomnożyciel Rzeszy, Król Niemiecki, Węgierski, Czeski, Gallicyi i Lodomeryi &c. Arcy-Xiąże Austryi, Xiąże Burgundyi i Lotharingii, Wielki Xiążę Toskański &c. &c.

Ponieważ podług Patentu pod dniem 1 Czerwca 1785 do cyrkulacyi wprowadzone, a pod dniem 1 Listopada 1784 wygotowane Banko-Cetle, osobliwie gatunki tychże mnieyszey wartości iako to na 5 i 10 złt. Ces. iuż powiększey części tak mocno styrane zostały, że iako nieużywalne wyniszczone bydź musiały, a przeto niedostatek tychże daiacy publiczności powod do rzetelnych narzekań pokazał się: takowy zaś niedostatek dla publiczney cyrkulacyi tak nieuchronnie potrzebnych mnieyszych Banko-Cetlow dał się bardziey ieszcze przez to uczuć; poniewaz teraz użycie tychże rownie także do naszych zachodnio-Galicyyskich prowincyy rozściąga sie: przeto postanowiliśmy nowe Banko-Cetle (wygotować, za które, dotąd w kursie będące stare, podług niższego opisu, wymieniać, i zupełnie dalszą onych cyrkulacyą zatamować kazać.

§. 1.

Jak te nowe Banko Cetle w swoiey powierzchowności odmienione zostały, pokazuie do tego Patentu przyłaczony wzor, który dla zapobieżenia wszelkiemu nadużyciu na mocnym farbowanym papierze, i imiona podpisanych Miasta Wiednia magistratowych, iako też Bankowych kassy urzędnikow nie rękopismem podobnym do oryginału, ale zwyczaynym łacińskim drukiem z napisem: Kopia Wiedeńskiego Banko-Cetlu, wydrukowane zostały.

§. 2.

Nowe oryginalne Banko-Cetle, które wszystkie od pierwszego Augusta bieżącego roku 1796 wygotowane i podobnie iak dotąd w kursie będące od iednego z miasta Widnia magistratowego radźcy własną ręką podpisane są) łatwo od każdego mogą bydź poznane przezto, ponieważ w umyślnie na to zrobionym cienkim białym papierze, częścią ciemne, częścią iasne ozdoby liczby i słowa są wyrażone, które światłu trzymane staią się wyraźnie widzialnemi.

§. 3.

Chociaż tym sposokem powierzchowna forma po części odmieniona została, iednakże wszystkie inne własności tych nowych Banko-Cetlow bez naymnieyszego ograniczenia zupełnie też same bydź i zostać powinny, które dla Banko Cetlow podług prawidła Patentu pod dniem 1. Augusti 1771 i pod dniem 1 czerwca 1785 przeznaczone zostały.

§. 4.

Ponieważ Banko-Cetle gotowe pieniądze reprezentuią, przeto takowe (iako dotąd działo się we wszystkich publicznych wszelkiego nazwiska kassach naszych Węgierskich, Czeskich, Gallicyyskich i Austryackich dziedzicznych kraiach przy oddawaniu podatkow i czynszow w wartości zupełney na nich położoney przyymowane, i wzaiemnie przy wszystkich skarbowych wydatkach każdemu wydawane bydź powinny.

§. 5

Do wymiany tych nowych Banko-Cetlow za gotowe pieniądze lub też pieniędzy na Banko-Cetle, iakoteż większych gatunkow Banko-Cetlow na mnieysze i mnieyszych na większe są następuiąc kassy przeznaczone.

a) W Austryi pod ens, jeneralna kassa Bankocetlow w Widniu.
b) W Czechach, jeneralna bankowey Administracyi kassa w Pradze.
c) W Morawii bankowey Administracyi kassa w Bernie, a w Szląsku naywyższa exaktoryalna kassa w Oppawie.
d) W Austryi nad ens bankowey Administracyi kassa w Lintz.
e) W kraiach Austryi srzedniey bankowa kassa w Gratz, Klagenfurcie i Laybach.
f) W Trieście, Gertz, Gradiska, a w Ponadbrzezu Bankocetlowa kassa w Tryescie.
g) W Węgrzech Bankocetlowe kassy w Ofen, Kaschau Temeswar i Fiume.
h) W Ziemi sied mogrodzkiey Banko-Cetlowa kassa w Hermanstadt.
i) W Galicyi wschodniey bankocetlowa kassa we Lwowie.
k) W zachodniey Galicyi, bankocetlowa kassa w Krakowie.

§. 6.

Te kassy mieć będą raz na zawsze podług potrzeby dostateczny skład tak w Banko-Cetlach iako też gotowych pieniądzach, ażeby zawsze mogły bez opoźnienia iak dotąd wszelkie wymiany czynić. Gdyby się zas trafiła w którey kolwiek prowincyi nadzwyczaynie wielka zamiana, gdzieby niewystarczał na to przeznaczony zwyczayny zapas w Banko-Cetlach i gotowych pieniądzach; tedy w takowym przypadku na tych miast dyspozycya uczyniona będzie, ażeby kassa w przeciągu dni 14, albo dla odległości kraiu nadłużey w trzech tygodniach podług potrzeby w Banko-Cetle i pieniądze opatrzona była.

§. 7.

Nowe Banco-Cetle są przeznaczone do zastąpienia mieysca starych; przeto będące dotąd w kursie stare, powinny bydź za nowe wymienione. Właściciele starych Bankocetlow tu i na Prowincyach udadź się powinni względem takowey do kass w §. 5. wyznaczonych.

§. 8.

Ponieważ okoliczności niepozwalaią wszystkich siedmiu gatunkow nowych Banko-Cetlow razem, i wiednym czasie do cyrkulacyi wprowadzić, przeto naypierwey naymnieysze gatunki na 5, i 10 złotych, ile że w tych naywiększy nie dostatek między publicznością teraz okazuie się w miesiącu Septembrze swoy kurs mieć zaczną

od którego czasu takowe Banko-Cetle publiczny do prawa stosowny kurs w naszych wyżey wzmiankowanych dziedzicznych kraiach mieć będą; i odtąd także w kasfach nato przeznaczonych, w miarę nadesłanego onym powoli potrzebnego zapasu tyle ile bydź może, za stare Bankocetle wszelkiego gatunku wymieniane bydź powinny. Podobnym sposobem w miesiącu Oktobrze gatunki na 25 i 50 złotych, potem w miesiącu Nowembrze gatunek na 100 złotych, i nakoniec w miesiącu Decembrze gatunki na 500 i na 1000 złotych do publiczney cyrkulacyi w prowadzone i za stare Banko Cetle wymieniane będą.

(Reszta w przyszym Nomerze.)

Z Londynu d. 15. Grudnia.

W poniedziałek oznaymił Król parlamentowi o wydaney deklaracyi woyny od Hiszpanii Anglii w następuiącym poselstwie:

" Król Jmć oznaymuie z smutkiem niższey izbie, iż iego usiłowania do utrzymania pokoiu z Hiszpanią, i załatwienia po przyiacielsku wszystkich pomyłek z tym dworem, przez deklaracyą woyny, którą Król Katolicki, pomimo daney sobie okazyi wydał, zepsute zostały. Ile Król Jmć iest czuły na pomnożenie nieszczęść woyny; ktore iuż na większą część Europy się rozciągaią, tyle iest znowu u siebie spokoyny, żeście z waszey strony niczego nieopuścili, przez co by nie był w stanie do uzyskania na takich warunkach pokoiu, które się z honorem korony i interefsem iego kraiów zgadzaią, i ma mocne zaufanie w opatrzności Boskiey, iż przy stałości i skutecznym wsparciu parlamentu, potrafi i ten niezasłużony attak odeprzyć i dać Europie nowy dowòd o sile i źrzódłach Angielskiego narodu. „

Sekretarz stanu P. Dundas rzekł po przeczytaniu tego poselstwa: "Król używał przez swego posła w Madrycie lorda Butte wszystkich sposobów, aby uniknąć z Hiszpanią woyny; ale nadaremno, Francuzka polityka bowiem wzięła tam iuż była górę. Ofiarowano się nawet, wniść w użalenia dworu Hiszpańskiego, ale rozum i sprawiedliwość niebyły słuchane. Zamiar Hiszpanii iest zniszczyć Angielski handel na śrzodziemnym morzu, a Francya wystawia iey to iako rzecz łatwą; lecz siła będących tam naszych flott i męztwo naszych marynarzy, niepozwalaią się oto trwożyć. „— Niższa izba uchwaliła potym adrefs do Króla, w którym mu wszelkie wsparcie przeciw niesłuszney napaści od Hiszpanii przyrzeka.

Przeciwna deklaracya ze strony Anglii iest w tey treści zawarta:

" Oczywiste napaści ze strony Hiszpanii, poczynione przeciwko osobom i własności poddanych Króla W. Brytanii gwałty, i deklaracya woyny bez żadnych powodów wydana od tego mocarstwa, zniewoliły nakoniec Króla Jmć do użycia potrzebnych śrzodkow, aby gwałt gwałtem odeprzyć i godność swey korony, prawa swego ludu i interefs zemścić.

W momencie przedsiębrania takowych śrzodków, winien Król Jmć sam sobie odrzucić wszelkie powątpiwania, któreby mogły na widoczną słuszność iego sprawy iakąś zasłonę rzucić; bo łatwo każdy z przywiedzionych od dworu Hiszpańskiego do usprawiedliwienia wydaney deklaracyi woyny powodow, pozna, iż wynikaiące ztąd nieszczęście iedynie iego nieprzyiaciołom przypisać potrzeba.

Naypierwsze obwinienie przywiedzione od Hiszpanii przeciwko rządowi Angielskiemu, iest postępowanie Angielskiego

)2(

admirała w Tulonie, ktòremu zarzucaią, iż okręty i okrętową ammunicyą, których niemógł zabrać, potopił, i potym bez wiedzy i należenia do tego Hiszpanow przeciw Korsyce wyprawę przesięwziął. — Trudno iest na takowe obwinienie dogodnie odpowiedzieć, zwłaszcza, gdy to iest powodem do woyny między dwiema wielkiemi narodami; ale to podobno pierwszy przykład, aby kommenderuiącemu jenerałowi dwoch razem przeciwko wspólnemu nieprzyiacielowi czyniących mocarstw, za występek poczytać iż więcey nieprzyiacielowi uczynił szkody iak iego kollega. Rownie i na drugi zarzut, iż officyerow tego mocarstwa nie wezwano do dalszych wypraw, niema co odpowiedzieć; bo niech będzie iak chce, nikt ieszcze nie utrzymywał, ażeby dla tego iż do iedney wyprawy dwoch alliantow należało, aby ieden znich nie mogł potym, kiedy ma potemu siły osobney wyprawy przedsiewziąść.

Drugie obwinienie, o niewierność, gruntuie się na zawartym traktacie przyiaźni i handlu między Krόlem Jmć W. Brytanii i stanami połnocney Ameryki; z mocarstwem, z ktorem W. Brytania rownie iako i Hiszpania w pokoiu żyły; z ktòrem Król Jmć W Brytanii, i Król Jmć Katolicki mieli zupełną wolność w podobne traktaty wchodzić; z którem nakoniec dwor Madrycki podobny traktat zawarł, i z tą ieszcze rożnicą, iż artykuły Angielskiego traktatu niesą dla żadnego mocarstwa szkodliwe lub obrażaiące, gdy przeciwnie Hiszpański traktat. zawiera w sobie względem żeglugi na Misisipi artykuł, który gdyby był wykonany, był by ze strony Hiszpanii oczywistem złamaniem między nią i W. Brytanią będących traktatow i nieuwagą na nayważnieysze i nayoczywistsze prawa Krola Jmć i iego poddanych.

Taką samę niewierność znayduie dwor Madrycki w odrzuceniu od rządu Angielskiego podanych od Hiszpanii planow do ukończenia z Francyą woyny i odmowieniu iemu na popieranie woyny posiłkow pieniężnych; ale niepowiada, iaki o plany były. To sprzeciwienie się, niezastanowi zapewne nikogo, kto tylko uważał położenie i postępek Hiszpanii w czasie tey woyny; tym mniey może ieszcze wymowić to mocarstwo, spieszny pokoy, który nietylko że bez wiedzy swych alliantow, ale nawet w tym momencie kiedy dało nayuroczystsze zaręczenie swey neutralności, zawarło. Trudno także poiąć, iak to sprzeciwienie się może bydż pozorem do zerwania pokoiu, lub iak Hiszpania nieobawiaiąc się wystawić na niedorzeczność, śmiała oświadczyć, iż bez posiłkow pieniężnych od swych alliantow nie była w stanie popierania woyny, a teraz używaiąc tego sprzeciwienia się za powod, wystawia się dobrowolnie na wydatki i na niespokoyność nowey woyny przeciwko tymże alliantom.

Takie są urazy i trwogi, które dwor Madrycki niespokoynemi czyniły, kiedy się razem z Londyńskim w woynie przeciw Francyi znaydował, i na takich czczych pozorach zafundowany, uchwycił się proiektu zawarcia zaczepnego alliansu z nieprzyiaciołmi Króla Angielskiego; proiektu, którego udaie iż się dopiero w tym momencie uchwycił, kiedy koalicyą porzucił, a który iednak starał się przez naywyraźnieysze i nayoczywistsze zapewnienie, iż zachowa zupełną neutralność, długo ukrywać.

Udaie, iż offiarowane bona officya od Króla Jmc Katolickiego do przyspieszenia powszechnego pokoiu, zostały od Anglii odrzucone; ale okazane teraz od samego dworu Madryckiego skłonności, dowodzą dostatecznie iakiey się z takowego pośrzednictwa bezstronności spodziewać można było. J. K. M. miał niezaprzeczone prawo decydowania w tey mierze za siebie i za swych poddanych, iak wiele się rozpoczęte pod takim przewodnictwem negocyacye do utrzymania honoru i interessow iego kraiów przyłożyć mogą, i iego wyrok został teraz w oczach całey Europy przez wyznanie i postępek dworu Madryckiego potwierdzony &c. &c.

Dowiedzione iest (dodano na końcu) w oczach całey Europy i przed potomnością, iż teraźnieyszy postępek Hiszpanii, nie zemście, nie źle zrozumianey polityce, lub nieprzyiacielskiey niechęci przeciw W. Brytanii, albo uczuciu poniesioney krzywdy, lub nakoniec boiaźni, aby iey interess nie był znieważony, ale iedynie radom nowego allianta przypisać należy, ktory podbiwszy Hiszpanią przymusił ią, aby się uchwyciła drogi, ktora iey nieprzystoi i biła się za obcy interess; aby wydała woynę temu mocarstwu ktorego interessa iak nayżywiey popierała, a nawet i drugiemu mocarstwu (Portugalii) nieprzyiaznemi krokami zagroziła, ktoremu nic więcey, iak trwałe i chwalebne przywiązanie do iego allianta zarzucić można. Po tey uwadze niechce J. K. M. wspominać, o róznych uciąźliwościach, o którby się mogł na dwor Hiszpański od zawarcia pokoiu z Francyą uskarżać. Przeświadczony J. K. M. iż się usprawiedliwił w oczach całey Europy, iako nie on iest przyczyną ninieyszey woyny, znayduie w niesłusznym attaku nieprzyiaciela, dostateczny powód uciekania się do źrzodeł kraiu i męztwa swych poddanych, i ufa Boskiey opatrzności, iż mu w iego nowey woynie, którą starał się aż do ostatniego momentu załatwić, i ktorą życzy sobie iak nayprędzey chwalebnym pokoiem zakończyć, pobłogosławić raczy.„

Mowią iż przyszła z Paryża wiadomość, że Hiszpański poseł margrabia del Campo oznaymił dyrektoryatowi, iż iest opatrzony pełnomocnictwem z Madrytu, znaydowania się iako członek na kongressie powszechnego pokoiu, ktory woiuiące mocarstwa za potrzebny do przywrocenia pokoiu osądzą.

Podług listu z Przylądku dobrey nadziei, wynikły tam niejakie rozruchy między tamteyszemi mieszkańcami i Angielskiemi żołnierzami; pierwsi byli od zabranych ludzi na eskadrze admirała Lucas wspierani; ale przy odeyściu poczty była iuż tam spokoyność przywrocona.

Z Hagi d. 24. *Grudnia.*

Wczoray ogłoszono tu urządzenie względem uzbroienia obywateli; na mocy ktorego, wszyscy obywatele od 15 do 45 lat są obowiązani w broń się opatrzyć, na granice póyść, po fortecach garnizonem stać i wszystkie powinności iak żołnierze odbywać. Siła obywatelska będzie na brygady, bataliony &c. podzielona, i woyskowym przepisom i posłuszeństwu podlegała. Ci, którzy maią nad 45 lat, maią za siebie kontrybucye roczne opłacać, ktorem także kobiety, dziewczęta, służące &c. podlegać będą. Ci, ktorzy niemaią 45 lat i wzbranialiby się zapisywać i przysięgi wykonać, tak iak też ci, którzy się w roku 1787 poważyli prześladować patryo-

tow, malą potróyne kontrybucye i t. d. zapłacić.

Park artylleryi, ktory stał długi czas w Amersfort w prowincyi Utrecht, będzie ztamtąd przewieziony, konie sprzedane a ludzie oddaleni.

Porucznik morski Mettmann, który był od admirała Lucas z Przylądku dobrey nadziei wysłany, przybył tu teraz z Portsmut, i list wspomnionego admirała czytano iuż w Zgromadzeniu, który się zupełnie z dawniey posłanym listem od porucznika zgadza. Większa część ludzi z flotty admirała Lucas przyięła służbę Angielską. Zdano także rapport w zgromadzeniu o zaszłych niedawno w Curaçao rozruchach, gdzie officyerowie i inni niechcieli nowey przysięgi wykonać. Koszta, które tam z tey przyczyny musiano ponieść wynoszą do 81,925. Wszystko się tam iuż uspokoiło, i obywatele zaciągaią na warty.

Z Bruxelli piszą, iż krążąca po północnym morzu Angielska flotta przy samey Ostendzie się pokazała, i 2 Hollenderskie okręty zabrała; ona pilnuie wyprawy z Dunkierki.

Z Hagi d. 27. Grudnia.

Jeszcze w tym tygodniu spodziewana iest część północney armii Francuzkiey, która na naszem żołdzie stoi do naszey rzeczypospolitey nazad. Nawet i jenerał Beurnonville, który choruie i dotąd armią Sambry i Mozy kommenderował, odbierze nazad tylko nad połnocną armią kommendę, i wkrótce przyiedzie do Utrechtu, z kąd iak słychać ma się dla usprawiedliwienia na niektóre zarzuty do Paryża udać. Jenerał Moreau obeymie odtąd nad armią Sambry i Mozy kommendę; a ponieważ obydwie armie Renu i Mozeli, Sambry i Mozy wspólny plan działania maią, będzie pierwszą jenerał Desaix, pod jenerałem Moreau kommenderował.

Hrabia Styrum, i officyer Batawski vander Lynden siedzą ieszcze z iedną damą w więzieniu w Arnheim. Ta sprawa nie iest ieszcze zakończoną i sąd Geldryyski dochodzi wciąż dalszych obwinien o kontra rewolucyą, do ktorey owe osoby należeć maią.

Hrabia Löwenheim Szwedzki poseł w Hadze, spodziewany tu wkótce nazad. — Zostawiono teraz do każdego woli dzwonić albo nie, przy pochowaniu umarłych.

Zgromadzeniu podano wiele prozb, aby kazało iak naysurowiey poddania flotty admirała Lucas dochodzić. Wielu obywateli prowincyi Hollandyi podali także addreſsy, w ktorych domagaią się aby zdano publicznie narodowi sprawę, co kommiſsya, która była wyznaczona do roztrząśnienia postępku przeszłego regenta i ministrów zrobiła. Ta kommiſsya mówią, kosztowała 32,000 zł: hol: i oddała iuż prowincyonalney administracyi swoie papiery; życzą sobie tedy widzieć, czy ci ministrowie są aktualnie występni, i czy Utrecht iest takze obwinione.

Dawny Batawski poseł w Bruxelli baron Hop, podał zgromadzeniu prozbę o wynadgrodzenie iego pretensyy.

Z wyższego Renu d. 25. Grudnia.

Dnia 19 szturmowali Austryacy szaniec pocztowy, który Francuzi we wsi Kel ieszcze trzymali i ich będący tam oboz. Po krwawey bitwie, która kilka godzin trwała, dobyli szańcu, zabrali 4 armaty, 2 haubice i 180 Francuzow w niewolą. — Węgierscy magnaci, którzy iako deputowani do Arcy Xcia Karola od seymu Węgierskiego wysłani byli, stanęli d. 23 w offenburg w głowney kwaterze. — Pod-

Huningen rostrzylali znowu Austryacy statek Francuzki, na którym się 100 ludzi znaydowało i ci prawie wszyscy o życie przyszli.

Z Medyolanu d. 20. Grudnia.

Od wyiazdu jenerała Buonaparte oczekuiemy tu co moment ważnych wiadomości od armii. Kommendant Lombardyyski upoważnił jeneralną administracyą do wysłania deputacyi do Reggio dla pobratania się z nową Cispadeńską rzecząpospolita. W Bononii śpiewano d. 9. w kościele S. Petroniusza *Tedeum laudamus* z przyczyny przyięcia nowey konstytucyi.

Hiszpański minister kawaler Azzara, sprzykrzywszy sobie niestateczny postępek Papieża, opuścił Rzym i udał się ze wszystkiemi swemi ludźmi do Florencyi. Nieznalazłszy Papież w dworach Hiszpańskim i Neapolitańskim potuchy, udał się teraz do Cesarza Jmć i rozumie iż Cesarz Jmć niezrobi pokoiu z Francyą, żeby kraie Papiezkie nie były w nim zaięte.

Dnia 14 wysłano z Genui 80 Francuzkich maytków do okolic Mantui, ażeby na ieziorze przed tą fortecą uzbroić armatne szalupy.

Przybył tu przed kilką dniami Polski jenerał Dąbrowski, który iak się domyślaią będzie kommenderował nowem korpusem, które tu z cudzoziemców z wielką łatwością formuią; iedna kompania poszła iuż tego korpusu ku Mantui.

Z Strazburga d. 23. Grudnia.

Przedwczorem wieczor obrócił nieprzyiaciel 30 armat przeciw iednemu posterunkowi, który stał pod kaplicą we wsi Kel, i przymusił go przez tęgą kanonadę do cofnienia się o 50 kroków nazad. Francuzi wysłali zaraz piechotę dla burzenia ich robót. Jenerał Desaix zbliżył się do samych Austryackich szańców; adiutant iego obywatel Rapp został letko w kolano od fuzyney kuli porażony. Wódz brygady Place od świty jenerała Suzanne, został także od rozbitey haubicy w udo raniony. Wylanie Kinzigi przeszkadza bardzo robotnikom Austryackim; iednak choć powoli, to pracuią około szańców.

Z Włoch d. 18. Grudnia.

Gdy od nieiakiego czasu tak wielką górę wzięły rozboie w Piemoncie, iż rabusie całemi kupami chodzą i wszystko trwogą napełniaią, wyszło pod d. 3 t. m. powszechne rozporządzenie, którym nakazuią wszystkim gromadom, powszechny patrol, uzbroienia i polowanie, iako też inne kroki przeciwko takowem rozboiom.

Z Francyi przybyło na nowo wiele świeżego woyska, które na Bochetta do głowney kwatery ciągnie. Z Medyolanu, Ferrary, Bononii i Modeny poszły także wszystkie nowo zwerbowane legiony do Francuzkiey Włoskiey armii, którey głowna kwatera była w Villafranca, między Weroną i Mantuą. Z Piemonckich fortec prowadzą ciężką artylleryą przed Mantuę.

Papież zezwolił, prawda na następuiący karnawał na otwarcie teatrow, ale maskowe i wszystkie inne bale zakazał. W Rzymie upadł d. 10 t. m. wielki śnieg, a na drugi dzień tak wielkie zimno z północnym wiatrem nastąpiło, iż na drugi dzień znaczny mroz uchwycił co w tamtych okolicach iest nadzwyczaynym zdarzeniem.

Neapolitański nadzwyczayny poseł margrabia del Vasto, miał d. 13 prywatną audyencyą u Papieża, i powroci teraz iak słychać nazad do Neapolu. — Xiążę Belmonte, który zawarł w Paryżu pokoy, ma na przeszłe swoie poselstwo nazad do dworu Hiszpańskiego powrócić. Teraz-

nieyszy poseł w Portugalii P. Ruffo, iest w takim samem charakterze do Paryża, a kawaler Ventimigllia na iego mieysce mianowany.

Od okolic Kel d. 25. Grudnia.

Czynność Arcy Xcia Karola przechodzi wszelkie opisanie. Staie co dzień o godzinie 4 zrana, odbywa zaraz naypilnieysze interefsa z jenerałem Schmidt. Co dzień bywa na zbudowaney nowo drewnianey wieży, ta wieża tak iest zrobiona iż tam można palić, z tamtąd ogląda wszystkie roboty około Kel. Poselstwa trwaią ieszcze zawsze między obiemia armiami; niedawno był Francuzki jenerał Desveaux w głowney kwaterze u Arcy Xcia Karola; ale względem warunkow zawieszenia broni są ieszcze daleko od siebie. Francuzi chcą opuścić Kel i Huningen, ale z warunkiem, aby przy otwarciu kampanii, wszystko stanęło nazad w tym stanie iak teraz iest. Jak tylko się z Kel czy tym sposobem, czy owem zakończy przeniesie, się głowna kwatera do Manheimu, a sam Arcy Xżę poiedzie do Wiednia.

Z *Moguncyi d. 27. Grudnia.*

Jenerał Francuzkiey iazdy Klein był tu kilka dni; dla tuteyszych okolic ugodzono się także, iż bez opowiedzenia się na trzy dni wprzód, nie zaczną się nieprzyiacielskie kroki. Francuzi ustępili z Bingen; lecz potwierdzenia tey ugody potrzeba ieszcze oczekiwać.

Z Frankfurtu d. 27. Grudnia.

Elektor Moguncki ma bydź bardzo chory. — Frankoński cyrkułowy poseł, konsyliarz tayny Zwanziger przybył tu. — Oblężenie Kel, iak mowią, nie kosztowało dotąd więcey Austryakow iak parę tysięcy ludzi. — Jenerał Werneck ma teraz swoią głowną kwaterę w Dietz. — Arcy Xżę Karol naganił zawartą d. 17 grudnia z Francuzami, względem kwater zimowych w 3 artykulach umowę, i wszystkim kommendantom iak naysurowiey przykazał, aby się o zawieszenie broni z nieprzyiacielem niewdawali; zaczym potrzeba się spodziewać, iż się i na niższym Renie wnet nieprzyiacielskie kroki rozpoczną.

Tuteysza gazeta Ristretto, pisze: "Krol Pruski udarował Rofsyyskiego officyera, ktory mu wiadomość o wstąpieniu na tron Pawła I przywiozł, bogato brylantowaną i znaczney wartości z swoim portretem tabakierką. — Teraźnieyszy Imperator Rofsyyski, miał cofnąć przyrzeczone przez matkę swoią wsparcie emigrantom.

Z *Madrytu d. 20. Marca.*

Zaraz po wydaniu deklaracyi woyny przeciwko Anglii, zapowiedziano znayduiącym się w Hiszpańskich prowincyach wszystkim Anglikom, aby niebawnie opuścili Hiszpanią; Jrlandczykow wyięto iednak od tego nakazu. Własność Angielskich kupcow, niebyła dotąd zaaresztowana. Podług zaszłey z Francuzami ugody, będzie Hiszpanii wszystka artylleryą, ktorą Francuzi podczas ostatniey woyny zabrali, nazad powrocona; liczba armat ma do 800 donosić.

Z *Bruxelli d. 20. Grudnia.*

Rządowy kommifsarz Boutteville, doniosł jenerałowi Virion, kommendantowi gwardyi narodowey, iż nieukontentowanem Belgickim dostawiono 6000 fuzyy i wiele ammunicyi, dla zrobienia kontra rewolucyi.

DODATEK

DO Nru. 5.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 15. STYCZNIA 1797.

Z Paryża d. 23. Grudnia.

Przedwczorem około południa w pół do 12 godziny wyiechał ztąd z całą swoią świtą lord Malmesbury. On się tu spodziewał iak słychać ieszcze długo bawić; tego samego wieczora nim odebrał rozkaz wyiechania ztąd ugodził ieszcze za 15,000 liw. rożnych meblow. Dyrektoryat miał mu ofiarować do eskortowania go aż do Kale wydział iazdy; ale on miał tego nieprzyiąć i oświadczyć: Lud Francuzki pragnąc pokoiu, niezaczepi negocyatora, który przeiechał do Francyi z propozycyą pokoiu. Osoby z iego świty, uzbroiły się iak mowią, bardzo dobrze na drogę, aby się zabezpieczyły od rozboynikow. Policya miała doyść, iż był proiekt w robocie poruszenia w Paryżu ludu za pokoiem; do tego proiektu, iak tuteysze pisma przywodzą, miał i lord Malmesbury należeć. Lud miał się podług tego proiektu, przed domem lorda Malmesbury zgromadzić, a połączywszy się z wielu innemi niekontentnemi z tamtąd do ciała prawodawczego się udać, i żądać od niego imieniem ludu Francuzkiego pokoiu. Ten proiekt został iuż zniszczony. " Chociaż rząd nasz nayżywiey pragnie pokoiu, mowią tuteysze pisma, to iednak rozumie słusznie, iż on nie przez poruszenia ludu powien bydź robiony."

Redaktor przywodzi: " Dyrektoryat odebrał urzędowną wiadomość, iż d. 22 listopada, Elektor Saski i wszystkie Xżęta iego domu przystąpiły do zawartey z Krolem Pruskim neutralncy konwencyi, i stosownie do tego aktu cofnęły swoie kontyniensy."

Przeznaczenie Brestskiey flotty przestaie iuz bydź taiemnicą. W odezwie, ktorą jenerał Hoche do woyska przed wyyściem iey na morze wydał, mowi w niey wyraźnie iż iest przeciwko Jrlandyi przeznaczoną. Ta flotta składa się z 1 liniowego okrętu o 80 armatach, z 16 o 74, 1 o 40, 7 fregat 6 korwet &c. Jest na trzy eskadry podzielona: przednią strażą kommenderuie admirał Richery, śrzodkiem obywatel Morard de Galles, a tylną strażą wice admirał Nielly. Siła woysk lądo-

wych, nad któremi jenerał Hoche ma kommendę, wynosi 25,000. Zywności wzięto dla nich na 14 dni; ale dla maytkow na 6 niedziel.

Z Dunkierki przywodzi dzisieyszy Redaktor pod d. 11: " Obywatel Muskin kommenderuie tuteyszą flottą. Przeznaczone do niey lądowe woyska, zostały ieszcze kilką batalionow, które wczoray z Paryża przybyły, pomnożone. Na transportowych okrętach naładawano wiele broni i ammunicyi.

W tych dniach przybył tu prosto z Wiednia kuryer.

D. 20 prezentował dyrektoryatowi jenerał Kricq iey kommendant, nową gwardyą dyrektoryatu, i z tey okazyi miał do niego przemowę. W odpowiedzi, którą mu prezydent Barras dał, rzekł między innem: " Przy armiach starali się nieprzyiaciele rzeczypospolitey zwyciężyć was republikanie otwarcie, tu będą przed wami tchorzować, ale niemniey zdradliwe sidła wszelkiego gatunku na was zastawiać; będą rożne formy dla uwiedzenia was przybierać; będą wasze serce, wasz rozum, waszą młodość zaczepiać. Lecz zawsze powinniście się na ostrożności mieć, i republikańska cnota powinna bydź zawasze tarczą dla Francuzkiego żołnierza. „

Deputowany Paradis iest teras prezydentem rady starszych, a Jean de Brie prezydentem rady 500. — Ministrowi woiennemu pozwolono 120 mill: na zastąpienie kosztow woiennych następuiących 4 miesięcy. Kilka mill:, ktore przychodzą z sekretnych umow z obcemi mocarstwami, wchodzą w tę summę. Rada starszych odrzuciła rezolucyą rady 500, podwyższaiącą opłatę od dziennikow,

Wieść iakoby nasz rząd zerwał wszystkie polityczne związki z stanami połnocney Ameryki, iest fałszywa. Zapewne P. Pinckney zostanie się tu iako Amerykański minister

" Osobiste urazy mowi, Redaktor z tey okazyi, ktore ieden rząd do wyrzucenia ma drugiemu, niemogą bydź słusznym powodem, do zrywania przyiaźni między narodami, ktore są istotnie sprzymierzone i sprzyiaią sobie, a na głos wzaiemnego interefsu zaraz się z sobą połączą. Jakoż w samey rzeczy, Francuzi nie są nieczuli na do ody przychylności, ktore większa część obywateli Amerykanskich stanow w ich sprawie okazała, i w ich szczęśliwości z ukontentowaniem swoie dzieło upatrywali. Nie zapomną tego, pomimo nieszczęśliwego wrażenia, ktore ow szkodliwy traktat, co tylko 2 głosami przeszedł, uczynił; ow traktat, ktory Amerykanow pod opiekę Anglikow wtrącił, i ktory przeciwko dobrey wierze naszego alliansu, cały handel, opatrzenie woyska i inne pożytki, ktore nam zostały zaprzeczone Anglikom pozwolił. Francuzi odwołuią się tylko do przyszłości, ktora wszystkie potwarze potępi, odwołuią się do rozumu tego ludu, kteremu się i to nowe iarzmo Anglikow uprzykrzyło, odwołuią się nakoniec do swoich tryumfow, ktore rozpruszą trwogę małey polityki, i muszą obalić źle zrozumianego interefsu kalkulacye. „

Tuteysze urzędowne pisma przywodzą z Włoch, iż wszystko zdaie się nowy attak zapowiadać: rozne korpusa są iuż w poruszeniu.

Krol Neapolitański, mowi Poultier w swoim dzienniku, stara się nakłonić Wenecyą, aby się z nami otwarcie złączyła,

a to z powodu przywiązania do dworu Hiszpańskiego.

Louvet przywodzi: Emigranci nad Renem utrzymuią, iż pretendent ofiarował Arcy Xciu Karolowi swoią synowicę (królewnę Francuzką) a wprzypadku gdyby go Cesarz na tron Francuzki wprowadził, odstąpienie Alzacyi i Lotaryngii.

Wiadomo iak wiele się na Paryzką policyą o niedbałość skarżono; iak się policyyni urzędnicy usprawiedliwić umieli. Zarzucano Paryzkim obywatelom niedbałość w służbie policyyney; ale nakoniec uczuli sami potrzebę pilnować publicznego bezpieczeństwa. Teraz podwoiono patrole, warty są dobrze osadzone; znaczne oddziały a nawet i iazda przeciąga przez miasto, i potrzeba się spodziewać że skargi o niebezpieczeństwo wnet znikną.

Niedawno skazano ze 20 złodziei na galery; ci zaczęli złorzeczyć na rzeczpospolitą i rzekli: żaden zwas niepodpisze naszego uwolnienia, ale krol to uczyni. Nad tym złorzeczeniem, czyni Louvet uwagę, iż przynaymniey ci złodzieie niebyli wcale iakobinami. — Dany niedawno w operni maskowy bal, był bardzo świetny.

Wczorayszy Redaktor, czyni nad podanemi od Angli propozycyami takowe zastanowienie:

"Wczasie kiedy iuż większa część koalicyynych mocarst przyznała nam prawo do wynadgrodzeń, i kiedy te przez uroczyste traktaty zagwarantowała i przez dokonanie potwierdzone zostały, Anglia żąda, abyśmy wszystkie nasze zdobycia bez wyiątku, nawet i dobrowolnie uczynione ustąpienia, nazad uddali, gdy Anglia, prawie wszystkie swoie zdobycia dla siebie zatrzymać chce.

"Gdy własnie te same mocarstwa które się od koalicyi oderwały, uznały niepodległość Batawskiey rzeczypospolitey, którey obrona iest naypierwszem naszem obowiązkiem, Anglia proponuie nam, na złość Europie, która ią uznała, poddać ią pod iarzmo Stadhudera nazad.

"Anglia chce zostawić nieodwołane pamiątki swego wiarołomstwa i powiększyć niemi swoie panowanie, a my sami nie mielibyśmy utrzymać pamiątki naszey sławy? Anglia chce zdobyte zdradą posiadłości, tak uroczystemi zrobić, iak te które zaręczaią nasze męztwo i życzenie ludow.

"Anglia mowi opolityczney rownowadze, a chce przytym przez niepomiarkowane i niesłychane razem zebrane wydzierstwa w obydwoch częściach świata, pozbawić resztę narodow podpory ich morskiego handlu, i przez zniszczenie Hiszpańskiey i Francuzkiey siły przywłaszczyć sobie panowanie oceanu i cały handel Europy.

"Francuzi żądaią pokoiu, ale pokoiu sprawiedliwego. Rząd Francuzki nie zaniedbał u żadnego z mocarstw, które go tylko przyspieszyć mogą uczynić przyzwoitych krokow. Oświadczenie ciągnienia daley negocyacyi pokoiu z Anglią, skoro się tylko Anglia do łagodnieyszych propozycyi nakłani, dowodzi nie wątpliwie iak rząd sobie życzy poiednać się iak nayprędzey ze wszystkiemi norodami Europy."

Od niższego Renu d. 23. Grudnia.

Neutralnosć miasta Neuwied, iuż się skończyła; w szancu mostowym pomnożyli Francuzi garnizon. Żegluga na Renie iest znowu zupełnie przecęta. Przy armii

Sambry i Mozy rozpuszczono znowu 32 kommissarzy.

Z Bazylei d. 21. Grudnia.

Przy mostowem szańcu pod Huningen idzie niemal tak, iak przy Kel, zawsze bombarduią raz mocniey drugi raz słabiey ale niewidać ztąd wielkiey szkody, bo z 1000 wystrzałów z armat ledwie ieden skutek uczyni. Francuzi pracuią znowu dzień i noc około nowego pływaiącego mostu, do którego im wiele pontonów nadeszło. Z Austryackiey strony roztawiono iuż także i piechotę dla ostrey nie dowyłrzymania tegoroczney zimy, ilemożności w poblizkich wioskach na kwatery; w iedney chałupie stoi po 20 i 30 żołnierzy, ażeby w każdym momencie, gdyby tego potrzeba była, mogła armia w gotowości stanąć.

Z obozu Cesarskiego pod Kel d. 22 Grudnia.

Wczoray wysłano kapitana Sorgenthal od korpusu indzynierow do Strazburga z zapowiedzeniem jenerałowi Moreau, aby kazał Kel opuścić, bo w przeciwnem razie będą przymuszeni spalić Strazburg. Potrzebne do tego batterye są iuż gotowe, a w nocy zaprowadzą artylleryą.

Z Offengurga d. 25, Grudnia.

Wczoray otworzono trzecią paralellę przed Kel; dla przeszkodzenia temu, daią Francuzi ze wszystkich batteryy ognia. Od Moguncyi oczekuiemy dla zmocnienia armii oblegaiącey kilka batalionów.

Od wyższego Renu d. 27. Grudnia.

Seym cyrkułu Szwabskiego, potwierdził przedsięwziętą iuż dawniey od stanow Szwabskich rezolucyą, zawieszenia rozpoczętych z Francyą negocyacyy pokoiu. Uradzono także, iż doniosą o tym Cesarzowi Jmć. Xiąże Wirtemberski nie chce odstąpić uczynioney ugody z Francyą.

Z Petersburga d. 20. Grudnia.

Z włoki Piotra III i Katarzyny II przeprowadzono onegday z pałacu do grobu Imperatorskiego w takowym porządku: Jazda rozpoczęła paradę. Z tą szło 42 trębaczow i 2 paukierow z kotłami, a potym liberya dworska i pazie w czarnych płaszczach i okrągłych kapeluszach. Daley szło 46 koni w czarnych kapach z herbami prowincyy; każdego konia prowadziło 2 officyerow w czarnych płaszczach. Za temi prowadzono koni 2 złotą lamą okrytych 1 Imperatora, 2gi Imperatorowey. Potym iechał rycerz w złotey zbroi na siwem koniu, a za nim 2gi w zbroi żelazney. Za niemy szły dykasterya, kollegium woienne, duchowieństwo i senat poprzedzony od dwoch marszałkow. Niesiono potym koronę i ordery na wezgłowiach z złotey lamy. Na ostatku niesiono trumny pod bogatemi baldachimami; te otaczała gwardya szlachecka, a na końcu szła familia Imperatorska.

D O N I E S I E N I E.

Licytacya kleynotow, sreber, sukien, bielizny, futer, cyny, stolarszczyzny, kowalszczyzny, szkła, obrazow, hanyżu i legüminy po Szlachetney niegdy Annie Boianowskiey obywatelce Krakowskiey pozostałych, z mocy rezolucyi magistratualney odbywac sie bedzie, dnia 25 miesiaca Stycznia 1797 roku o godzinie 2giey po południu w Kamienicy Slt. Kauffmana Blacharza na Ulicy Mikołayskiey pod Nrem 630 w izbie na dole, życzący co sobie za gotowe pieniądze nabyć maią się tamże zaydowac.

Pewna osoba niedaleko Kamienicy Szlt. Jmć P. Bartsbea wchodząe na cementarz P. Maryi zgubiła sakiewki iedwabne zielone złotem przeszywane, w ktorych było czer: zło. 8 w papier obwiniętych. Nalasca ich, lub ktoby widział kto ich podniosł, niechay da znać do Redakcyi Gazety Krakowskiey, a przy oddaniu ich odbierze nadgrodę.